ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/56/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай сум 2022 он	Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Үндраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: Bat-Undraa@audit.gov.mn Аудитын менежерийн үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч : Г.Заяа Утас:92038288 Аудитор:Ц.Алтантуул Утас: 91195554 Цахим хаяг : tuul9565@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт .... **Error! Bookmark not defined.**
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 4
3. Аудитын тайлан 12
 3.1 Ерөнхий зүйл 12
 3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт 12
 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 12
 3.4 Материаллаг байдал 13
 3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 13
 3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 13
 3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг 14
 3.8 Аудитын гол асуудал 14
 3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 14
 3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 15
 3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 15
4. Аудитын илрүүлэлт 15
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл 16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
81000 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс:7046-36-12

130 № 1202/82
танай ______ -ны № ______ -т

БАЙГАЛЬ ОРЧИН АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗРЫН ДАРГА
Б.МӨНХБАТ-д

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар -ын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

013022962

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ

АУДИТОР Д.БАТ-УНДРАА

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	94,269.25	121,330.76
33	**АВЛАГА**	2,619.90	67,573.36
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	146.48
335	**Бусад авлага**	2,619.90	67,426.88
3351	Байгууллагаас авах авлага	2,619.90	67,426.88
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	35,559.45	53,757.40
354	**Хангамжийн материал**	34,959.45	53,157.40
35410	Бичиг хэргийн материал	1,344.65	1,607.65
35420	Аж ахуйн материал	29,156.81	31,136.76
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	2,655.00
35450	Барилгын засварын материал	-	9,800.00
35470	Бусад хангамжийн материал	4,458.00	7,958.00
35600	Мал амьтад	600.00	600.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	766,680.41	763,849.98
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	766,680.41	763,849.98
392	**Биет хөрөнгө**	56,447.80	53,524.88
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	12,275.97	12,275.97
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(982.08)	(1,473.12)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	108,427.00	85,600.90
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(77,984.07)	(62,689.80)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	55,642.13	64,682.03
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(43,729.03)	(49,124.00)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	10,315.60	12,650.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(9,304.52)	(9,737.20)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	3,573.60	3,573.60
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,786.80)	(2,233.50)
393	**Биет бус хөрөнгө**	710,232.61	710,325.10
39301	Програм хангамж	547.55	822.55
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(212.93)	(395.45)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	710,393.00	710,393.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	(495.00)	(495.00)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	860,949.66	885,180.74
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	0.00	365.27
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	0.00	365.27
413	**Өглөг**	0.00	365.27
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	365.27
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	860,949.66	884,815.46
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	860,949.66	884,815.46

511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	879,140.90	879,140.90
51101	Өмч: - төрийн	879,140.90	879,140.90
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	(20,772.38)	3,093.42
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(20,772.38)	(20,772.38)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	23,865.80
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,581.14	2,581.14
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	860,949.66	885,180.74

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН**	1,066,097.81	1,022,648.12
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	16,029.51	18,093.56
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	16,029.51	18,093.56
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	14,912.88	17,913.56
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	950.00	900.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	13,962.88	14,839.66
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	2,173.90
120009	Бусад орлого	1,116.63	180.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	1,050,068.30	1,004,554.56
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	31,375.00	81,667.16
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,375.00	41,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	40,367.16
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,018,693.30	922,887.40
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,018,693.30	922,887.40
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	1,104,540.49	998,782.32
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,104,540.49	998,782.32
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,015,737.67	929,834.59
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	561,802.78	563,166.73
210101	Үндсэн цалин	540,991.58	439,461.73
210102	Нэмэгдэл	16,884.92	104,294.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,926.28	19,411.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	72,055.90	74,194.57
210201	Тэтгэврийн даатгал	50,418.38	52,351.14

210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,744.74	5,816.47
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,454.87	4,549.01
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,038.10	1,043.12
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,399.82	10,434.83
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	783.97	1,575.70
210301	Гэрэл, цахилгаан	-	450.00
210302	Түлш, халаалт	13.90	808.83
210303	Цэвэр, бохир ус	770.07	316.87
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	23,924.37	15,029.50
210401	Бичиг хэрэг	1,175.60	1,513.50
210402	Тээвэр, шатахуун	10,277.53	11,445.37
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,589.47	1,399.75
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	335.58	235.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	340.65	435.88
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	4,541.00	2,027.50
210604	Урсгал засвар	42.00	2,027.50
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,834.00	4,424.50
210702	Дотоод албан томилолт	2,834.00	4,424.50
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	31,928.27	13,139.66
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,816.64	11,902.45
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	460.00	460.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	401.63	221.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	220.00	220.71
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30.00	50.00
210807	Газрын төлбөр	-	285.50
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	317,867.37	256,276.43
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	290,964.19	238,905.80
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	695.20	717.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	26,207.98	16,653.63
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	88,802.82	68,947.73
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	50,983.00	2,875.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	870.00	2,875.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	37,819.82	66,072.73
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,819.82	66,072.73
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН**	(38,442.68)	23,865.80
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	(38,442.68)	23,865.80

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	879,140.90	2,581.14	(20,772.38)	860,949.66
D01	**2021 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл**	879,140.90	2,581.14	(20,772.38)	860,949.66
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	879,140.90	2,581.14	(20,772.38)	860,949.66
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	23,865.80	23,865.80
D09	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	879,140.90	2,581.14	3,093.42	884,815.46

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	1,066,097.81	1,020,474.22
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	16,029.51	15,919.66
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	16,029.51	15,919.66
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	14,912.88	15,739.66
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	950.00	900.00
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	13,962.88	14,839.66
120009	Бусад орлого	1,116.63	180.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	1,050,068.30	1,004,554.56
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	31,375.00	81,667.16
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	31,375.00	41,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	40,367.16
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,018,693.30	922,887.40
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,018,693.30	922,887.40
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	1,066,097.81	1,009,314.82
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,066,097.81	1,009,314.82
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	977,294.99	940,367.09
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	559,048.58	563,411.06
210101	Үндсэн цалин	455,677.80	452,078.54
210102	Нэмэгдэл	82,792.50	92,473.34
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,578.28	18,859.17

2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	73,648.84	74,096.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	51,787.11	52,036.54
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,590.50	5,769.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,472.40	4,535.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,071.76	1,068.34
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,727.08	10,687.05
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	783.97	1,575.70
210301	Гэрэл, цахилгаан	-	450.00
210302	Түлш, халаалт	13.90	800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	770.07	325.70
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	17,066.04	15,451.90
210401	Бичиг хэрэг	1,187.60	1,631.60
210402	Тээвэр, шатахуун	13,358.34	11,080.10
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,676.37	1,399.75
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	335.58	392.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	508.15	948.45
2105	**Нормативт зардал**	-	2,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	-	2,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	7,100.90	3,697.80
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	5,000.00	1,551.80
210604	Урсгал засвар	2,100.90	2,146.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,834.00	4,424.50
210702	Дотоод албан томилолт	2,834.00	4,424.50
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	32,335.27	13,359.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	31,223.64	12,121.90
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	460.00	460.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	401.63	221.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	220.00	220.71
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	30.00	50.00
210807	Газрын төлбөр	-	285.50
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	284,477.39	262,350.30
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	283,782.19	261,558.30
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	695.20	792.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	88,802.82	68,947.73
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	50,983.00	2,875.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	870.00	2,875.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	37,819.82	66,072.73
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,819.82	66,072.73

3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	-	11,159.40
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	-	11,159.40
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	-	11,159.40
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	-	11,159.40
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	11,159.40
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	-	(11,159.40)

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	924,487.40	912,472.50
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	924,487.40	912,472.50
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	921,612.40	908,982.69
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	563,412.00	563,411.06
210101	Үндсэн цалин	460,037.40	452,078.54
210102	Нэмэгдэл	82,792.50	92,473.34
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	20,582.10	18,859.17
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	76,060.50	74,096.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	53,524.10	52,036.54
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,634.10	5,769.69
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,507.30	4,535.11
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,126.80	1,068.34
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	11,268.20	10,687.05
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	1,575.70	1,575.70
210301	Гэрэл, цахилгаан	450.00	450.00
210302	Түлш, халаалт	800.40	800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	325.30	325.70
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	15,451.90	15,451.90
210401	Бичиг хэрэг	1,631.60	1,631.60
210402	Тээвэр, шатахуун	11,080.10	11,080.10
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,466.60	1,399.75
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	335.60	392.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	938.00	948.45
2105	**Нормативт зардал**	2,000.00	2,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000.00	2,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	3,937.70	3,697.80
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,791.70	1,551.80

210604	Урсгал засвар	2,146.00	2,146.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	4,424.50	4,424.50
210702	Дотоод албан томилолт	4,424.50	4,424.50
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	2,249.80	1,974.71
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,012.50	737.50
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	460.00	460.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	221.00	221.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	220.80	220.71
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50.00	50.00
210807	Газрын төлбөр	285.50	285.50
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	252.50	242.35
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	251,708.30	241,558.30
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	792.00	792.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	2.88	2.88
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	2,875.00	2,875.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,875.00	2,875.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	-	10,664.90
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	-	10,664.90
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	924,487.40	923,137.40
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	922,887.40	922,887.40
132001	Орон нутгийн төсвөөс	922,887.40	922,887.40
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	1,600	250.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,600	250.0
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	62	62
620001	Удирдах ажилтан	1	1
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	52	52
620003	Үйлчлэх ажилтан	8	8
620004	Гэрээт ажилтан	1	1

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**		96,842.32
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		96,842.32
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		31,384.40
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		11,384.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		11,384.40
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	0.00	20.0000.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		20,000.00
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**		65,457.92

213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		65,457.92
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**		494.50
2200	Дотоод эх үүсвэрээр		494.50
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	0.00	81.85
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**		81,847.16
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		41,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		40,547.16

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэл,тайлагнал, худалдан авалт, арвилан хэмнэлт зэрэгтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Интер Аудит ХХК-ийн гэрээт аудитор Ц.Алтантуул гүйцэтгэж, хяналтыг Интер Аудит ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал Ч.Мөнхбаяр, Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитын менежерийн үүрэг гүйцэтгэгч Г.Заяа, дарга, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар хэрэгжүүлсэн.

Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн Аудитын газарт 2022 оны 02 дүгээр сарын 08-ны өдрийн 53 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар нь экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хангахуйц байгалийн нөөц, баялгийг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх цогц бодлогыг хэрэгжүүлж, хөгжлийн тогтвортой орчныг бий болгох, түүнд түшиглэсэн аялал жуулчлалын цогц бодлого хэрэгжүүлэх, жам ёсоор нөхөн сэргээх боломжийг судлах зорилго тавин ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Тус байгууллага нь Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг болон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх журам, заавар зэргийг боловсруулж мөрдөөгүй

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр

санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл суурьиар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалтай гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны эхний хагас жилийн нийт зардлын 633.4 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 9.5 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 7.1 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн.

Гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 2021 оны нийт зардал 998.8 сая төгрөгөөс 1.5 хувь буюу 15.0 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг түүний 75 хувь буюу 11.2 сая төгрөгөөр тогтоосон.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
АВЛАГА	2,619.90	67,573.36	(64,953.46)
БАРАА МАТЕРИАЛ	35,559.45	53,757.40	(18,197.95)
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	766,680.41	763,849.98	2,830.43
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	365.27	(365.27)
Засгийн газрын хувь оролцоо	860,949.66	884,815.46	(23,865.80)
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	860,949.66	885,180.74	(24,231.07)

Авлага дансны үлдэгдэл 64,953.46 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант хугацаанд харилцагч байгууллагаас гэрээгээр гүйцэтгүүлсэн ажлуудыг хүлээж аваагүйтэй холбоотой байна.

Бараа материалын данс 18,197.95 мянган төгрөгөөр өссөн бараа материалын үлдэгдэлтэй холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 2,830.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь байгууллагын эзэмшилд байсан хөрөнгийг шийдвэрийн дагуу данснаас хассантай холбоотой.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 365.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь тээвэр шатахуунтай холбоотой үүссэн байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 23,865.8 мянган төгрөгөөр болж өссөн нь тайлант үеийн үр дүн өссөнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 924,487.4 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 924,487.4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 922,887.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт өөрийн орлогоос 250.0 мянган төгрөгийн орон нутгаас 614.8 мянган төгрөгийн нийт 923,137.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч , урсгал үйл ажиллагаанд 911,857.7 мянган төгрөгийг урсгал үйл ажиллагаанд зарцуулж 10,664.9 мянган төгрөгөөр хөрөнгө бэлтгэж , 614.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тайлант онд дээд шатны байгууллагаас 97,336.8 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийг орлогыг бүрдүүлсэн.

Нэмэлт санхүүжилтээс 31,384.4 мянган төгрөгийг бараа үйлчилгээний бусад зардалд, 494.5 мянган төгрөгөөр хөрөнгө бэлтгэх зардалд зарцуулж 65,457.9 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Онцолсон болон бусад асуудал гараагүй.

3.8 Аудитын гол асуудал

Доной нисэх буудлын зам дагуу барьсан бүтээн байгуулалтыг буцаан татан, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 149 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 148 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 1 мэдээлэл байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байгууллагад ашиглагдаж байгаа хөрөнгийн бүртгэлд тавих дотоод хяналтыг сайжруулах шаардлагатай байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 9.4 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 7.3 сая алдаа зөрчилд 1 албан шаардлага, 2.1 сая төгрөгийн зөрчилд 1 зөвлөмж өгсөн.

4.1 Залруулсан алдаа байхгүй.

4.2 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

4.3 Албан шаардлага

Доной хар зам дагуу төсвийн 7.3 сая төгрөгийн хөрөнгөөр барьсан торон хашааг буулгаж төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчлийг арилгуулахын тулд албан шаардлага хүргүүлсэн.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой асуудал

1.1. <u>Илрүүлэлт:</u>

- ✓ *2.1 сая төгрөгийн бэлэн мөнгийг няравын дансаар дамжуулан зарцуулахдаа бэлэн мөнгөн гүйлгээний тайланг гаргаагүй, жижиг мөнгөн сангийн үйл ажиллагааны журмыг мөрдөж ажиллаагүй;*

1.2. <u>Өгсөн зөвлөмж</u>:

- ✓ *Жижиг мөнгөн сангийн үйл ажиллагааны журмыг мөрдөж ажиллах;*
- ✓ *Бэлэн мөнгөний гүйлгээний тайлан гаргаж хэвших;*

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 01 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

<table>
<tr><th rowspan="3">д/д</th><th rowspan="3">Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр</th><th colspan="2" rowspan="2">Нийт алдаа, зөрчлийн</th><th colspan="8">Үүнээс</th></tr>
<tr><th colspan="2">Залруулга</th><th colspan="2">Төлбөрийн акт</th><th colspan="2">Албан шаардлага</th><th colspan="2">Зөвлөмж</th></tr>
<tr><th>Тоо</th><th>Дүн</th><th>Тоо</th><th>Дүн</th><th>Тоо</th><th>Дүн</th><th>Тоо</th><th>Дүн</th><th>Тоо</th><th>Дүн</th></tr>
<tr><td>1.</td><td>Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар</td><td>2</td><td>9.4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>7.3</td><td>1</td><td>2.1</td></tr>
</table>